

Hur mår barn och unga i Värmland?

Tolka alltid siffror med försiktighet,
speciellt för de mindre kommunerna, där några fall kan få ett stort genomslag
och kan visa på stora variationer mellan åren.

Det finns många sätt att beskriva

- **Självskattad hälsa.**
 - "Det finns behov av att nyansera bilden av ungas psykiska ohälsa och vad den beror på för att kunna erbjuda rätt stöd. I larmrapporter klumpas oftast alla besvär och symptom samman och får oss att tro att gruppen unga som mår dåligt är mer homogen än den är." Nya Perspektivs seminarium 14, 2019.
 - "Ungas psykiska ohälsa klumpas ihop med vardagliga problem: Vi missar målet". TV 4 nyhetsmorgon.
 - Sofia Kvist Lindholm, fil doktor och lektor, Linköpings universitet
- **Vårdnadshavares och personals skattningar.**
- **Förutsättningar för en god hälsa.**
- **Hälsoutfall.**
- **Konsumtion.**
- Nya Perspektivs ambitionsmål redovisas årligen i Aktuellt perspektiv.

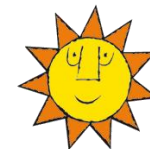

Psykisk ohälsa över tid
Mobbning
Socioekonomiska mönster
Extra: Sexit

Evelina Landstedt, lektor, Karlstads universitet
evelina.Landstedt@kau.se

www.sofiastudien.nu

SOFIA
social och fysisk utveckling, insatser och anpassning

KARLSTADS KOMMUN

Vad är SOFIA-studien?

En vetenskaplig studie av barns utveckling och anpassning

Mål: utveckla kunskapsunderlag för att förbättra insatser och det praktiska arbetet med barn

Örebro universitet, Henrik Andershed
Karlstads universitet, Evelina Landstedt
Karlstads kommun, Maria Holm

Ca 2 000 barn

Ca 1 800 ungdomar

2010
3-5 år

2011
4-6 år

2012
5-7 år

2015
8-10 år

2018
11-13 år

2021
14-16 år

Till föräldrar, pedagoger, rektorer

Enkät

Till föräldrar,
barn,
pedagoger,
rektorer

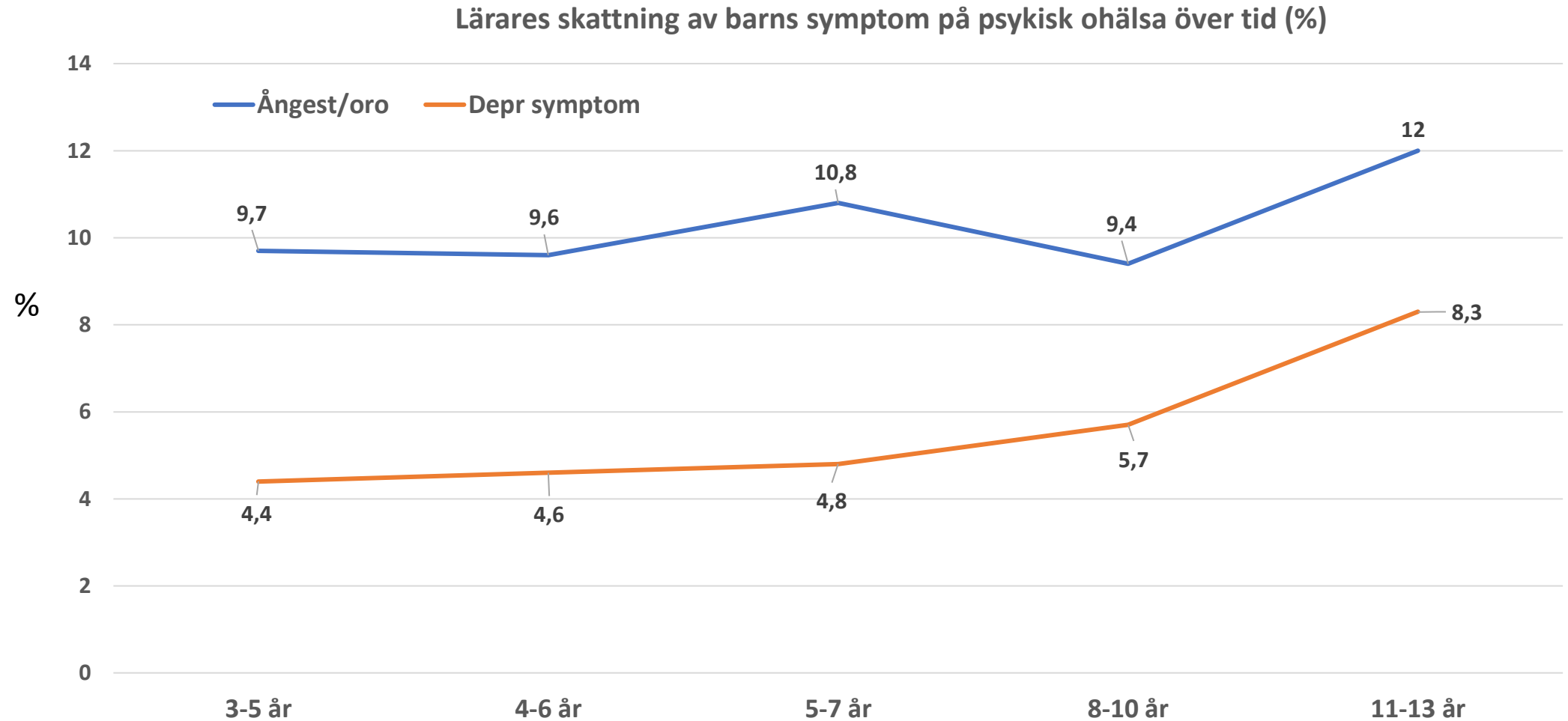
Enkät

Till föräldrar,
ungdomar,
pedagoger

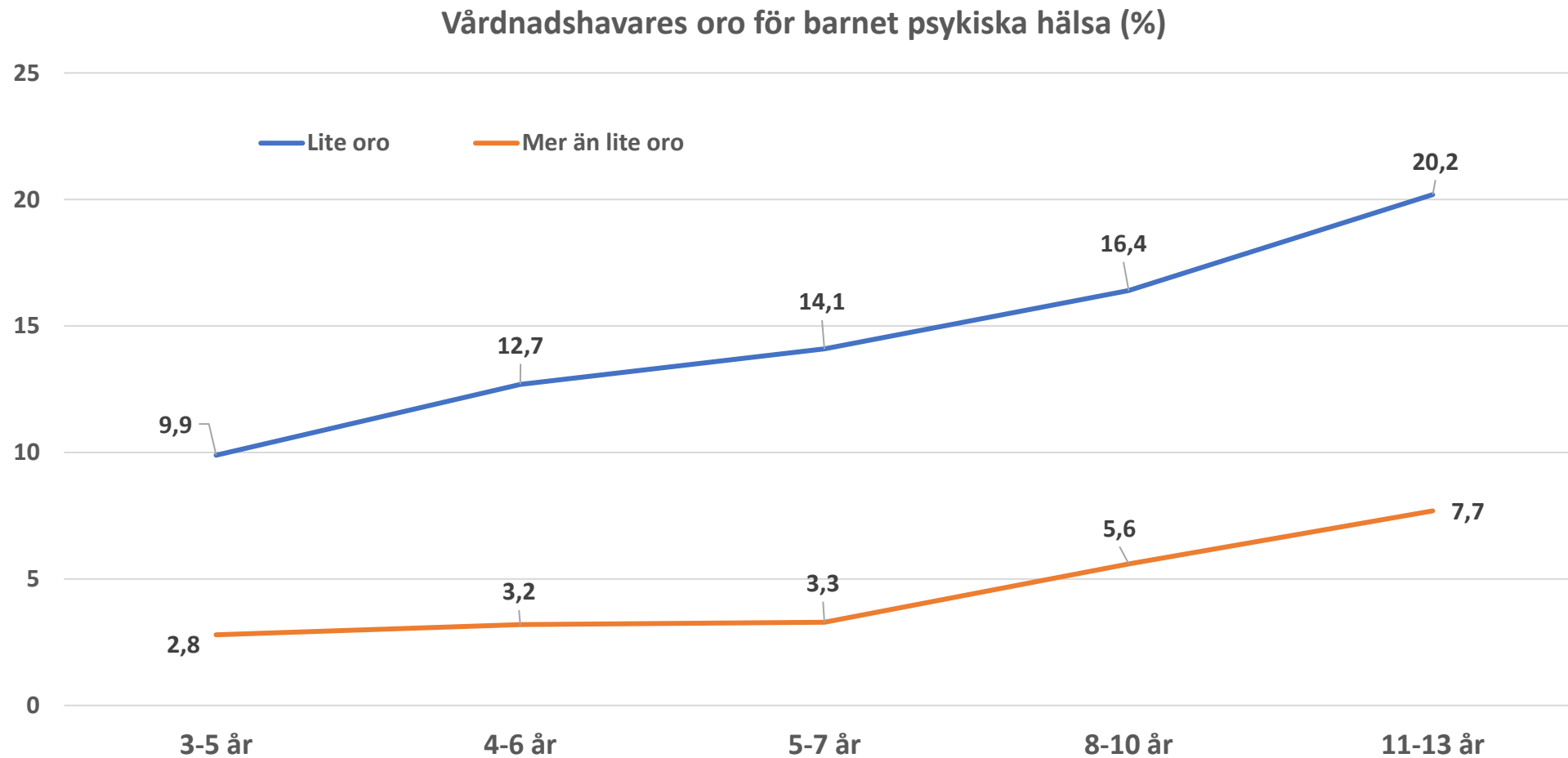
Enkät

- Enkäterna täcker många områden, till exempel:
 - Utveckling av barns sociala, fysiska och psykiska hälsa
 - Skoltrivsel
 - Normbrytande beteende
 - Stödbehov

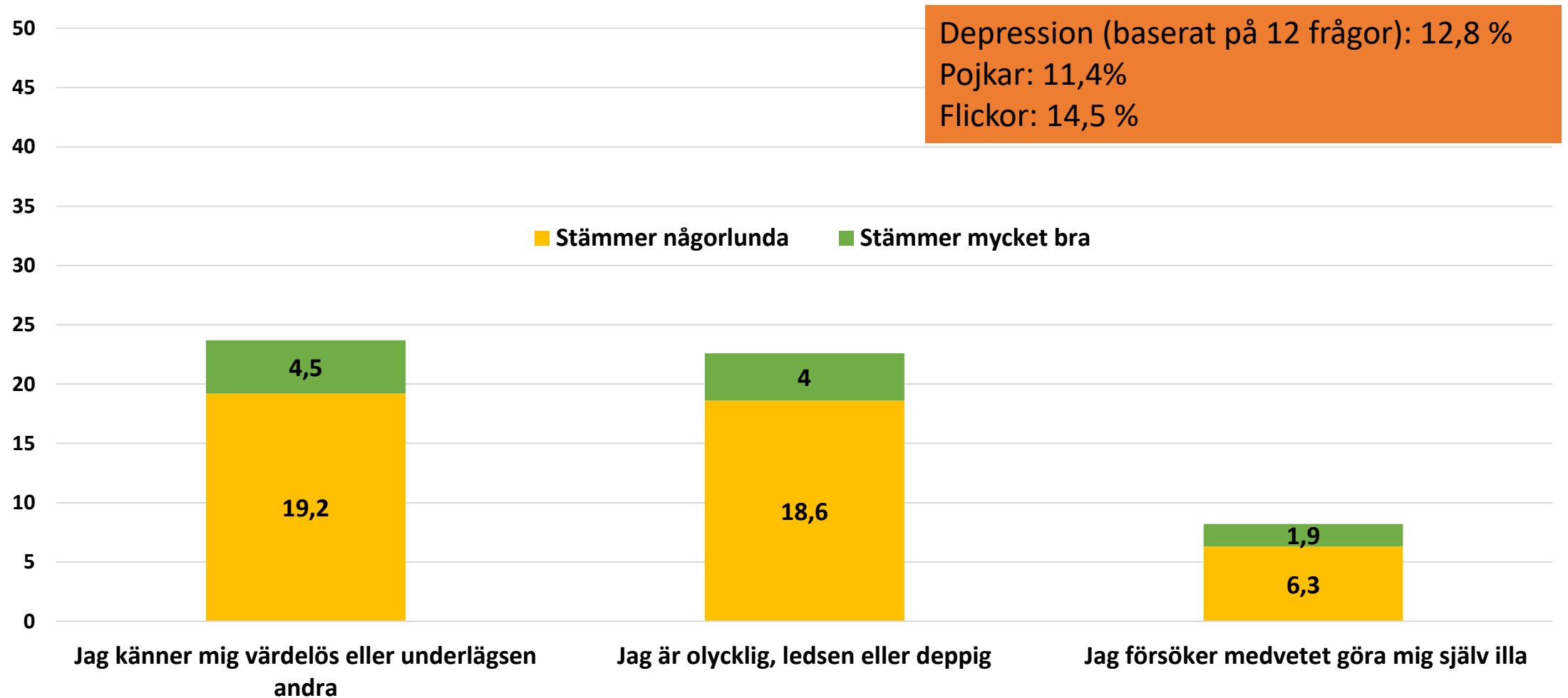
Symptom på psykisk ohälsa från förskolan till mellanstadiet (%)

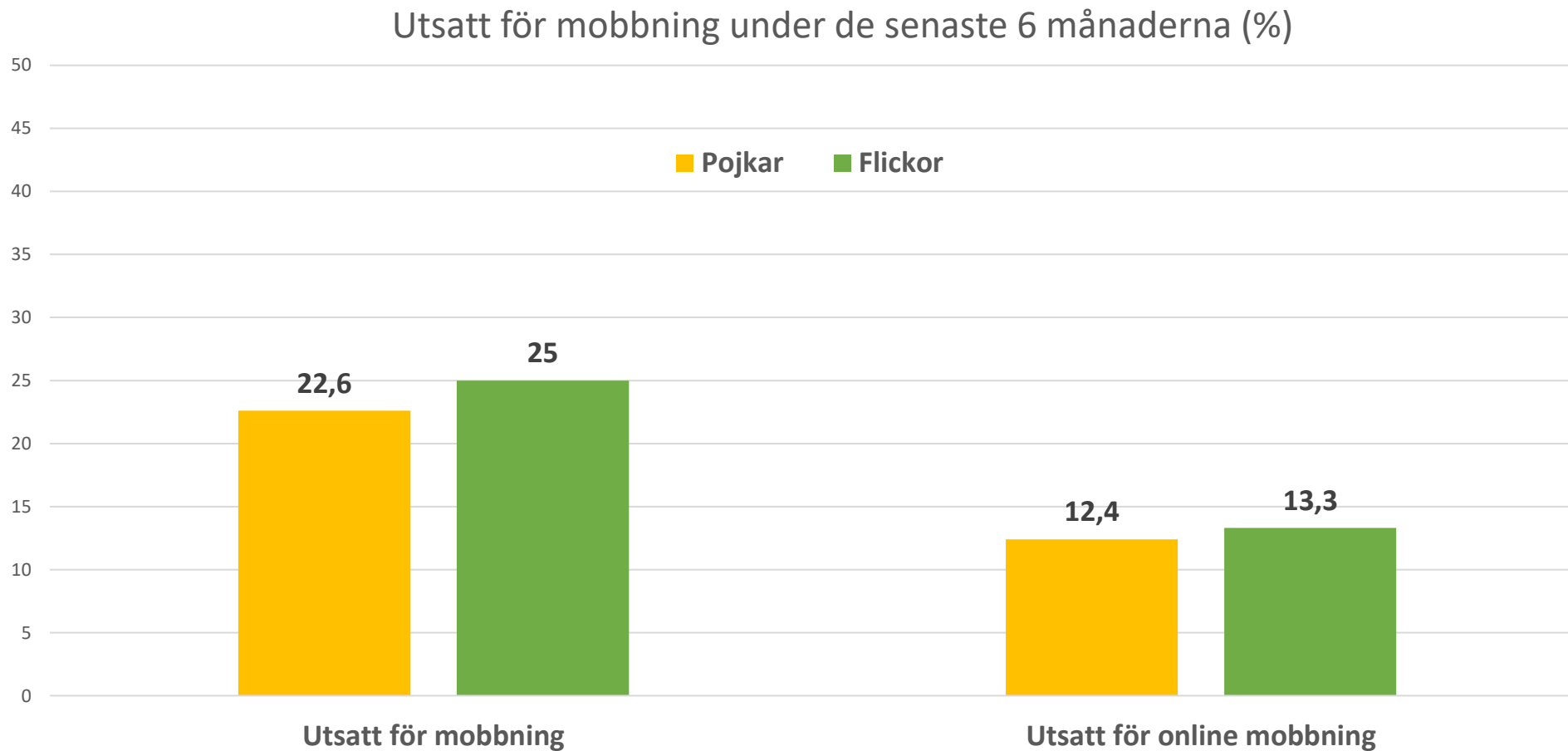
Vårdnadshavares oro för barnets psykiska hälsa (%)

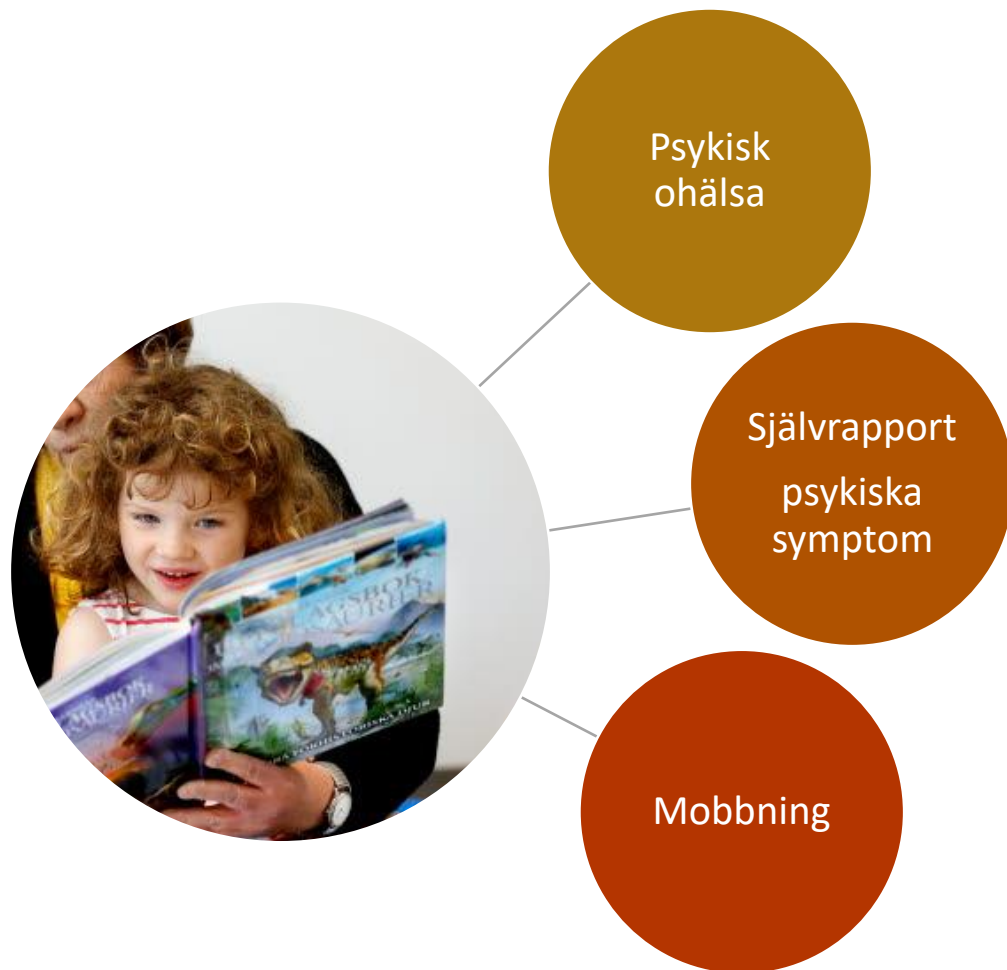
Självrapporterade besvär 11 – 13 åringar (%)

Mobbning de senaste 6 månaderna, 11-13 år (%)

Vilken betydelse har vårdnadshavarnas socioekonomiska status?

- Psykisk ohälsa enligt lärare
 - högst i gruppen med lägst utbildning
- Vårdnadshavares oro för barnets psykiska hälsa
 - ingen skillnad mellan utbildningsgrupper
- Svagt samband med inkomst

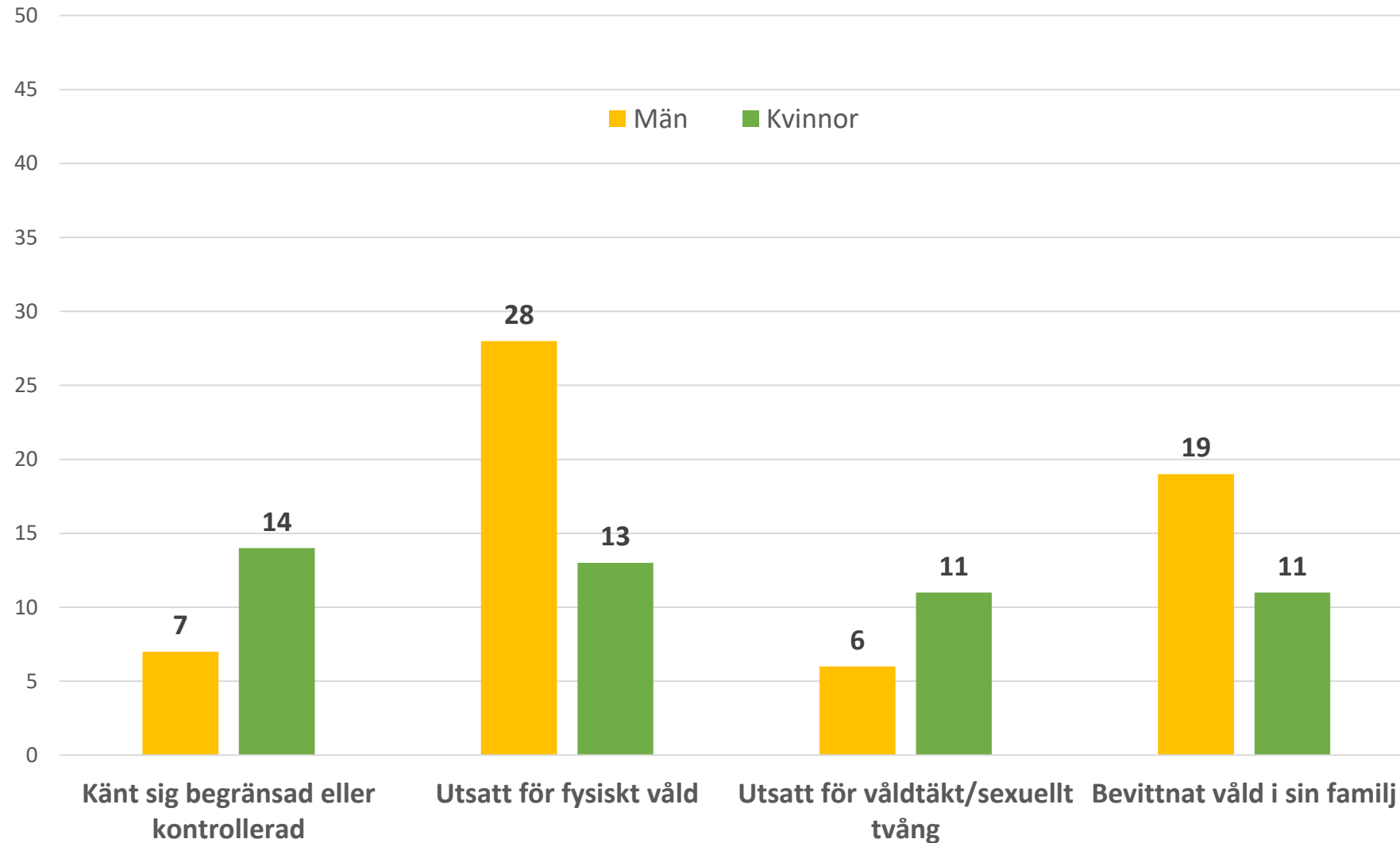
- Ungdomar med psykiska symptom
 - lägre utbildning och inkomst
- Depression
 - vanligast i gruppen med medelhög utbildning och ökar med minskad inkomst

- Utsatt för mobbing
 - högst i gruppen med lägst utbildning och lägst inkomst

Sexit - Forskningsprojekt och metod

- Syfte: Identifiera och erbjuda stöd och vård till unga som är sexuellt risktagande eller utsatta och/eller personer med erfarenhet av våld
- Ungdomsmottagningarna i Värmland har utbildats i att använda Sexit
- 492 enkäter har delats ut till unga
- 458 besvarade enkäten (405 kvinnor och 53 män)
- Medelålder 18 år

Sexit - resultat angående våldsutsatthet (%)

Barnalivet

- Thea Kristiansson, Arvika kommun och Monica Hammar, region Värmland

Tobaksrökning i hem där barn i 8 månaders ålder finns, andel (%)

2016

12.1

2017

12.4

2018

8.4

2019

9.0

2020

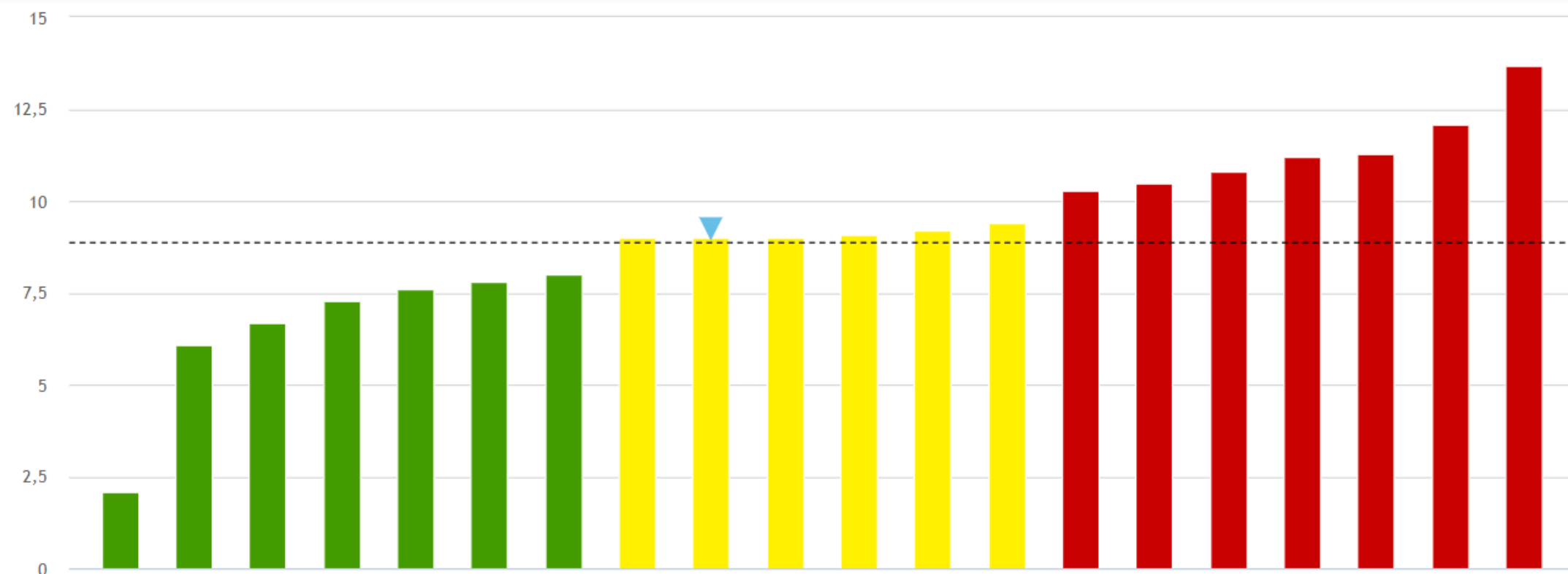
Jämförelse per region

Urval: Alla regioner/2019

Alla regioner

2019

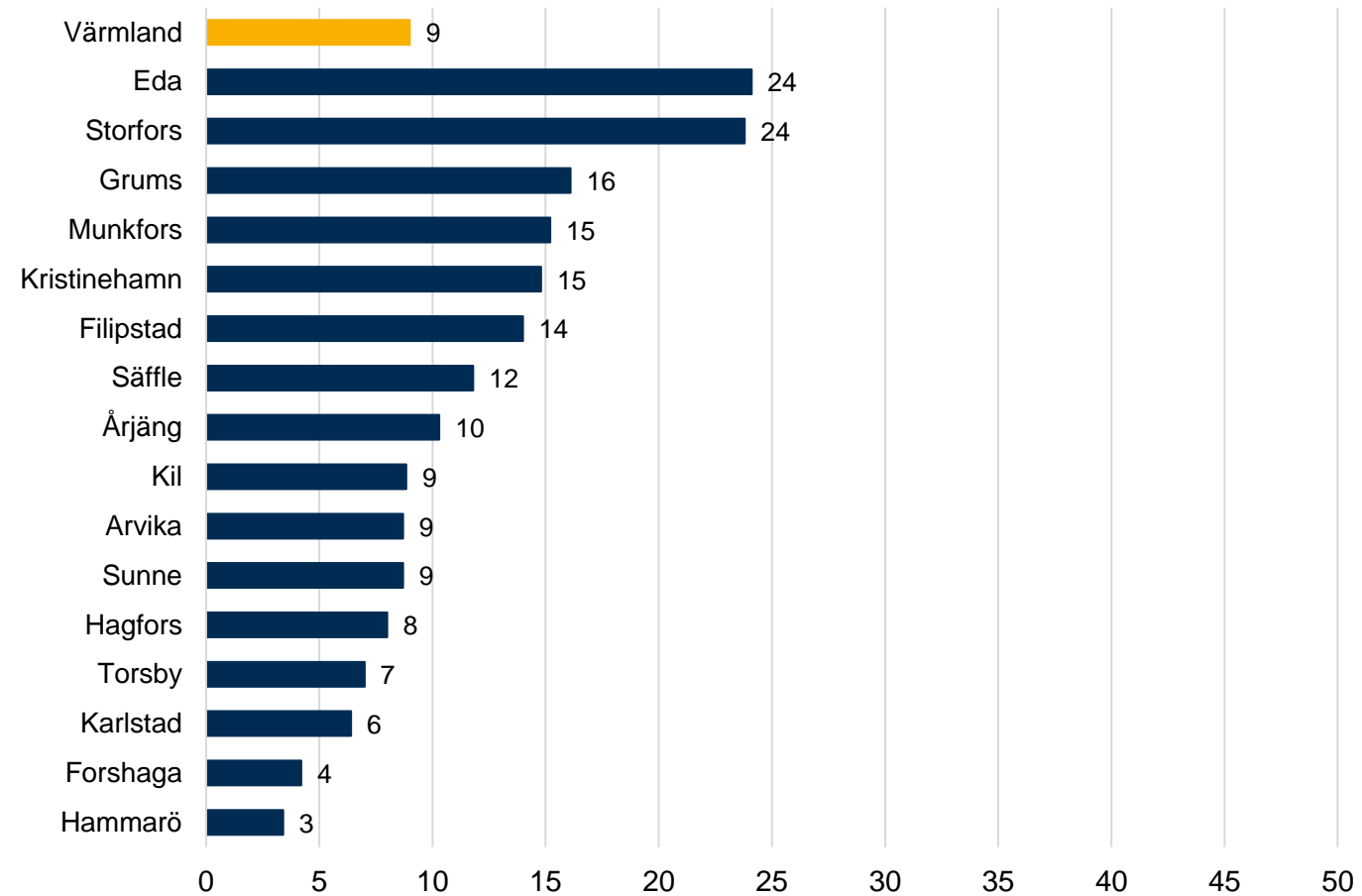
Data visas för år 2019

Tobaksrökning i hem där barn i 8 månaders ålder finns, andel (%) (U01901)

Med rökare menas att dra i sig rök från cigarett, cigarill, cigarr eller tobak i pipa eller något annat som innehåller tobak. Gäller även den person som alltid röker utomhus, avser föräldrar (inkl. sambo), äldre syskon, far- eller morföräldrar eller någon annan person som stadigvarande bor tillsammans med barnet och som röker enligt definitionen ovan. Källa: statistik om spädbarnsföräldrars rökvanor, Socialstyrelsen.

*Andel (%) barn 8 månader med rökare i hemmiljön,
födda 2019*

Källa: Barnhälsovården Värmland 2021

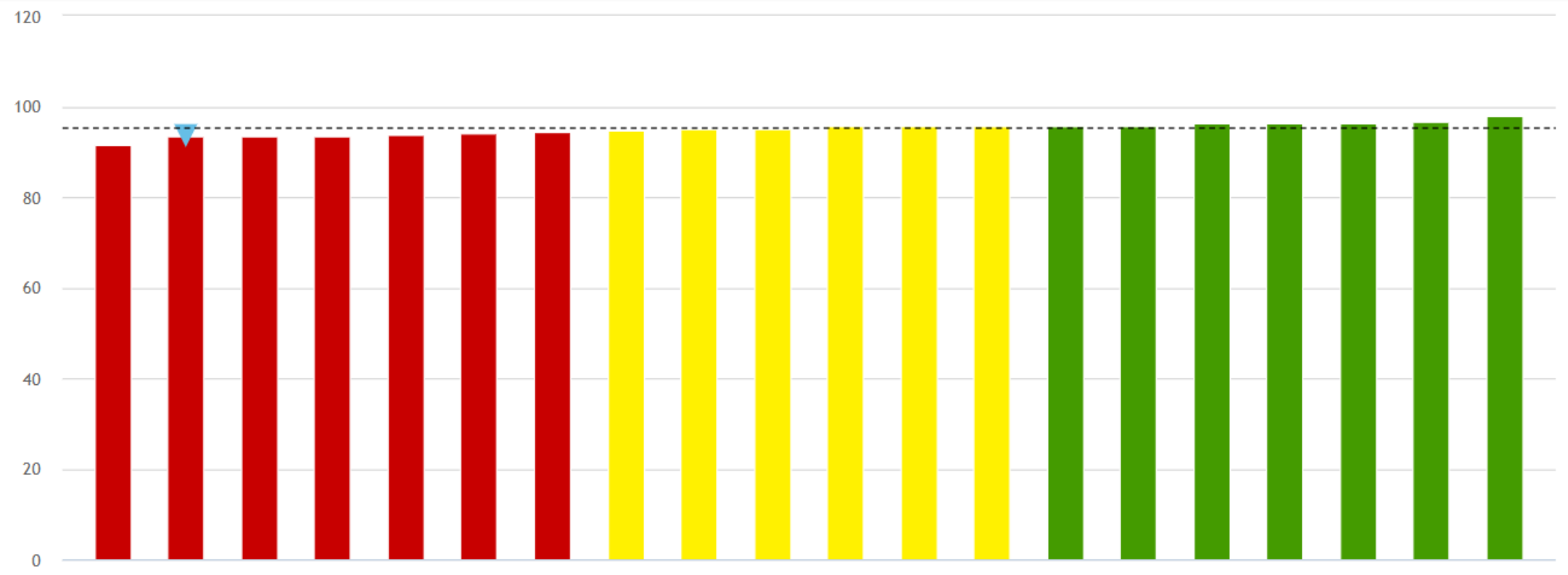
Jämförelse per region

Alla regioner

2019

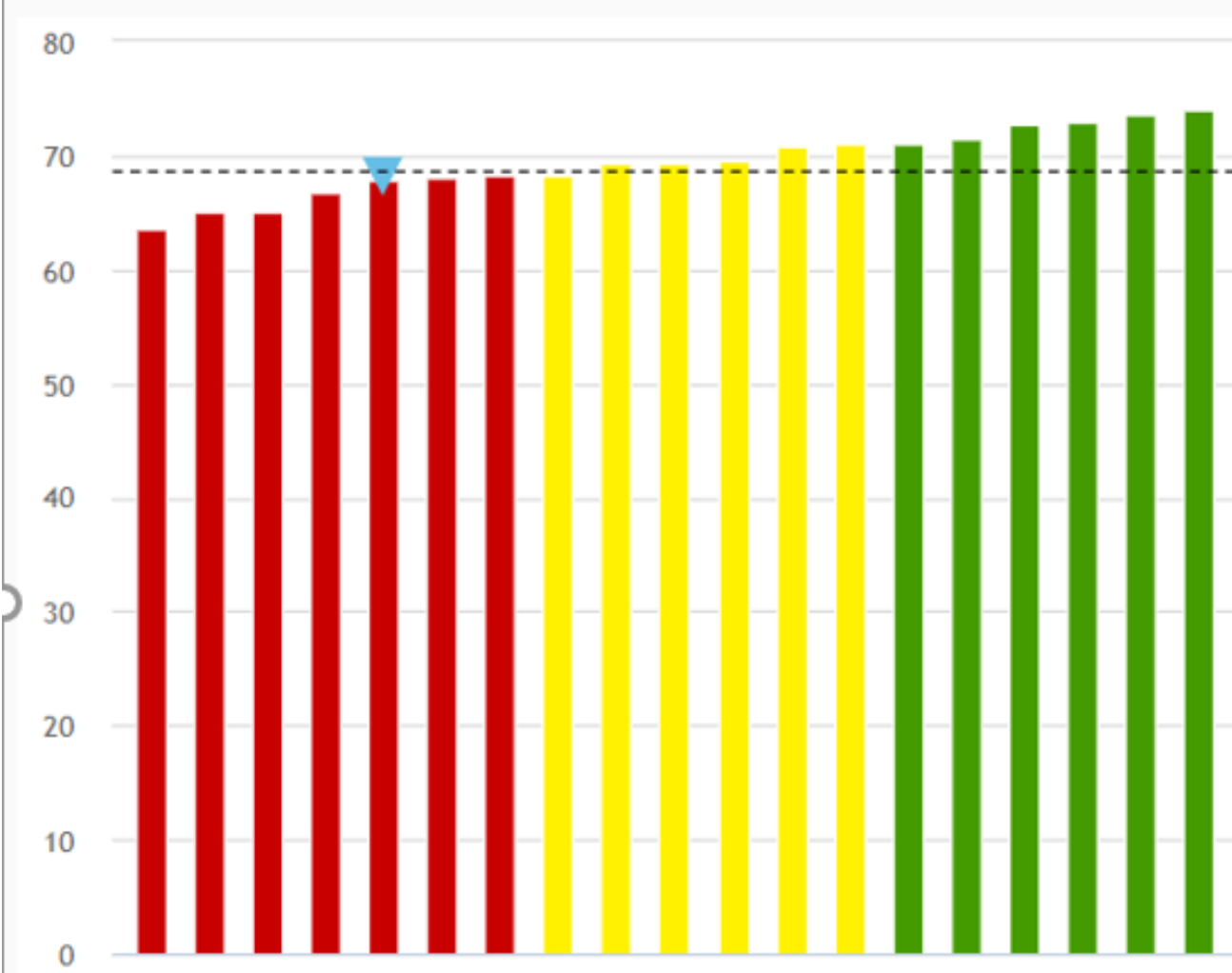
Urval: Alla regioner / 2019

Data visas för år 2019

Kariesfria 3-åringar, andel (%) (N80401)

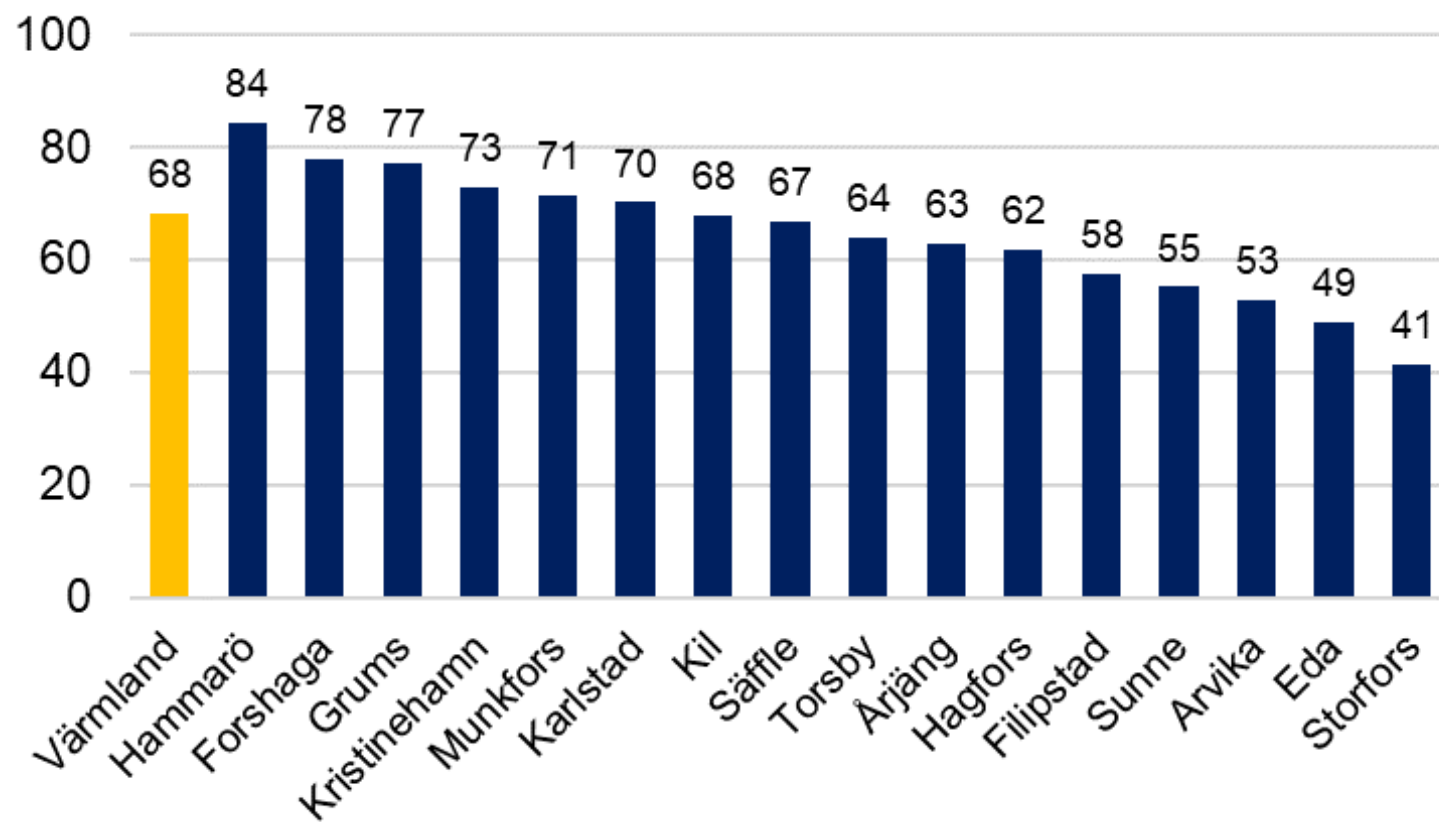
Antal kariesfria 3-åringar dividerat med totalt antal undersökta 3-åringar, multiplicerat med 100. Uppgiften samlas in genom en enkät som skickas till samtliga region. Jämförelser mellan region bör göras med försiktighet då skillnader i patientunderlag kan påverka resultaten. Källa: Socialstyrelsen

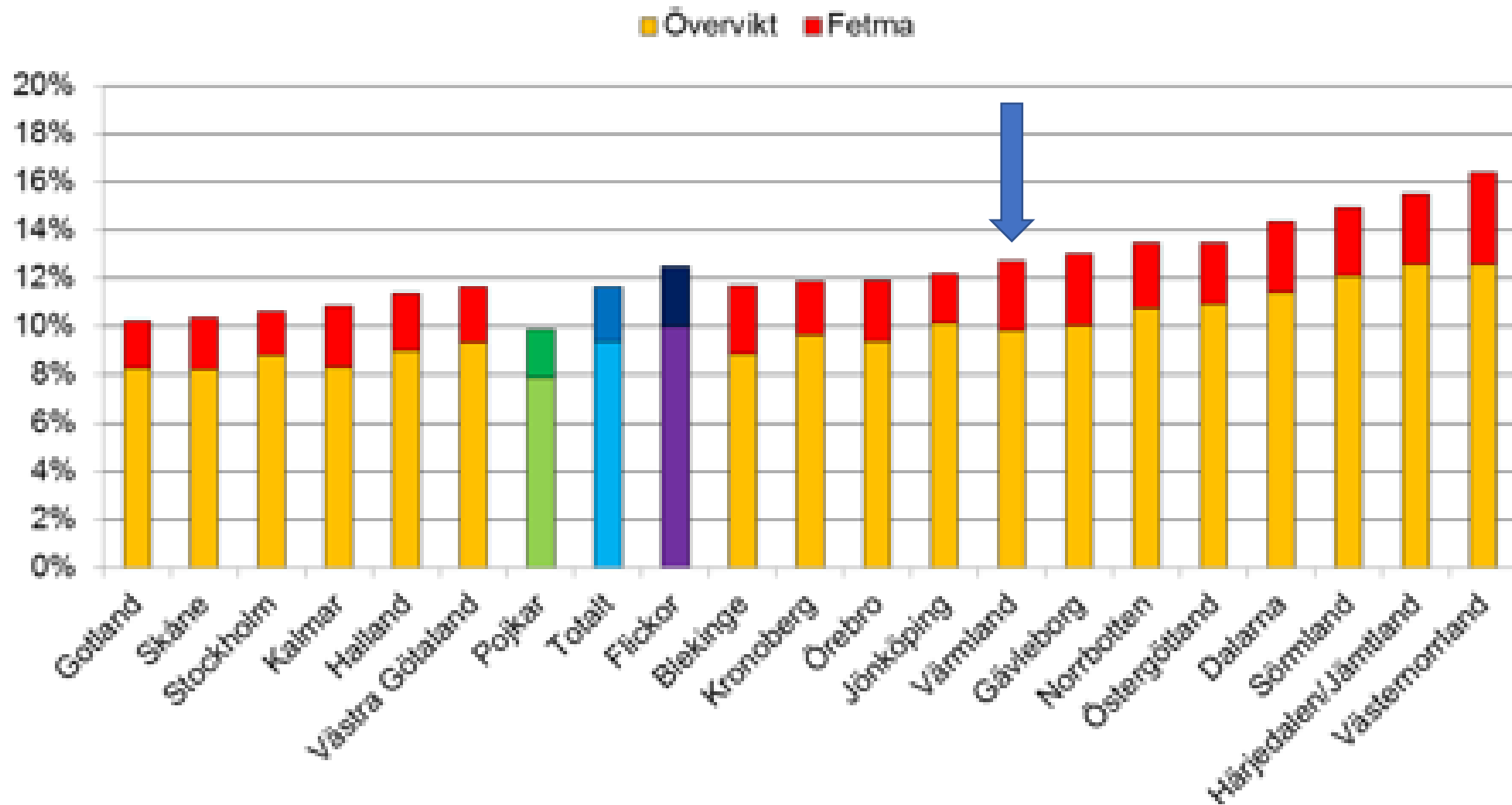
Kariesfria 12-åringar, andel (%) (N80403) År 2019

Antal kariesfria 12-åringar dividerat med totalt antal undersökta 12-åringar, multiplicerat med 100. Uppgiften samlas in genom en enkät som skickas till samtliga region. Jämförelser mellan region bör göras med försiktighet då skillnader i patientunderlag kan påverka resultaten. Källa: Socialstyrelsen

Andel (%) 12-åriga barn med kariesfria tänder år 2020. Källa: Folktandvården, 2021.

Övervikt och fetma – barn 4 år, födda 2013

Sammanställningen gjord av Region Sörmland

Barn 4 år, övervikt och fetma i Värmland

Värmland	2018 (födda 2014)	2019 (födda 2015)	2020 (födda 2016)
Andel (%) övervikt	13,0	11,9	12,8
Andel (%) fetma	3,3	4,4	3,8
Andel (%) övervikt/fetma	16,3	16,3	16,6

2020. Barn 4 år, födda 2016, andel (%) övervikt/fetma

Arvika	23
Eda	15
Filipstad	17
Forshaga	12
Grums	14
Hagfors	20
Hammarö	10
Karlstad	16
Kil	21
Kristinehamn	16
Munkfors	22
Storfors	31
Sunne	15
Säffle	17
Torsby	22
Årjäng	16
Värmland	16,6

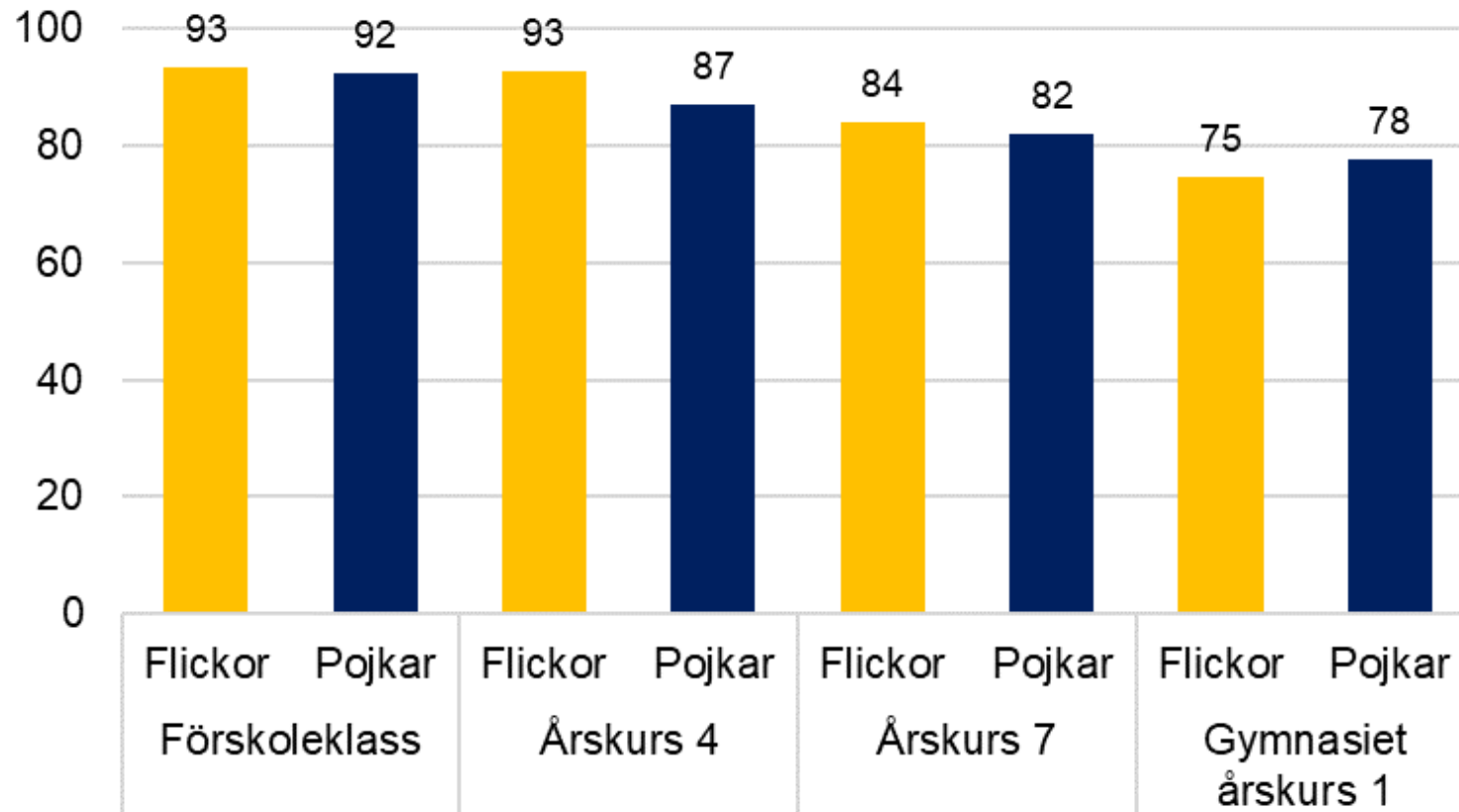
Ungdomslivet

- Erica Andrén, Säffle kommun och Åsa Wahlén, Region Värmland

Andel elever (%) som rör sig mycket på fritiden i Värmland, läsår 2019/2020.
Källa: Elevhälsodatabasen ELSA.

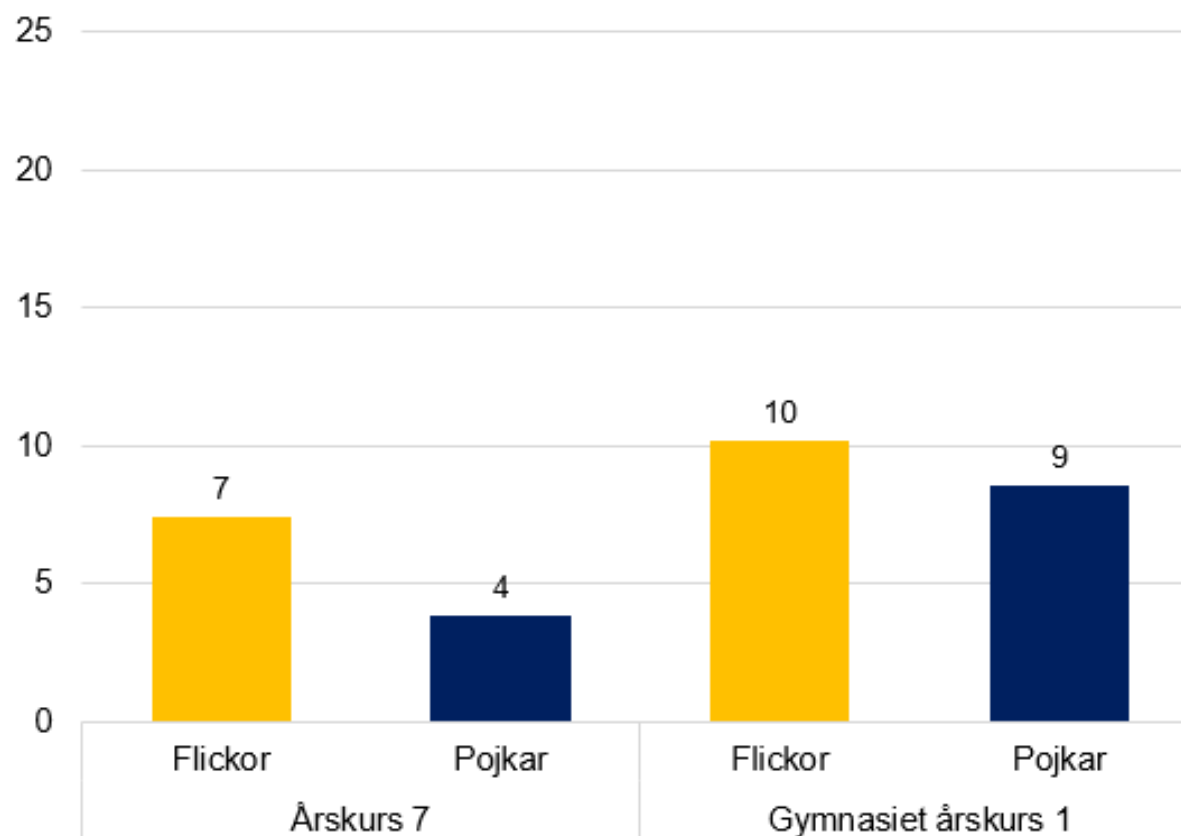

Andel elever i förskoleklass, åk 4, åk 7 och gymnasiet, som mår bra, känner sig trygga inför skoldagen och som upplever de får vara med och påverka i skolan Värmland, läsåret 2019/2020

	Förskoleklass, %		Årskurs 4, %		Årskurs 7, %		Gymnasiet årskurs 1, %	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Jag mår bra	94	93	90	91	80	93	79	91
Jag känner mig trygg inför skoldagen	98	97	98	97	96	98	97	99
Jag får vara med och påverka i skolan	88	83	94	87	86	81	88	85

Källa: Elevhälsodatabasen ELSA.

Andel (%) som har svarat att de är oroliga för familjens ekonomi, årskurs 7 och årskurs 1 på gymnasiet, Värmland, läsåret 2019/2020

Källa: Elevhälsodatabasen ELSA

Kommun	Elever åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun 2021	Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun 2021	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun 2019
Arvika	78,6	76,8	76,5
Eda	71,4	83,3	80,7
Filipstad	66,7	61,7	70,8
Forshaga	75,2	70,6	57,8
Grums	70,4	71,3	80,6
Hagfors	73,9	72,6	76,0
Hammarö	86,3	85,1	78,3
Karlstad	79,9	78,4	77,3
Kil	49,6	75,5	77,5
Kristinehamn	67,6	72,0	78,0
Munkfors	62,2	62,9	63,2
Storfors	78,0	59,6	69,4
Sunne	74,4	73,7	82,4
Säffle	74,4	72,4	73,9
Torsby	83,1	76,5	77,1
Årjäng	82,1	66,7	75,6

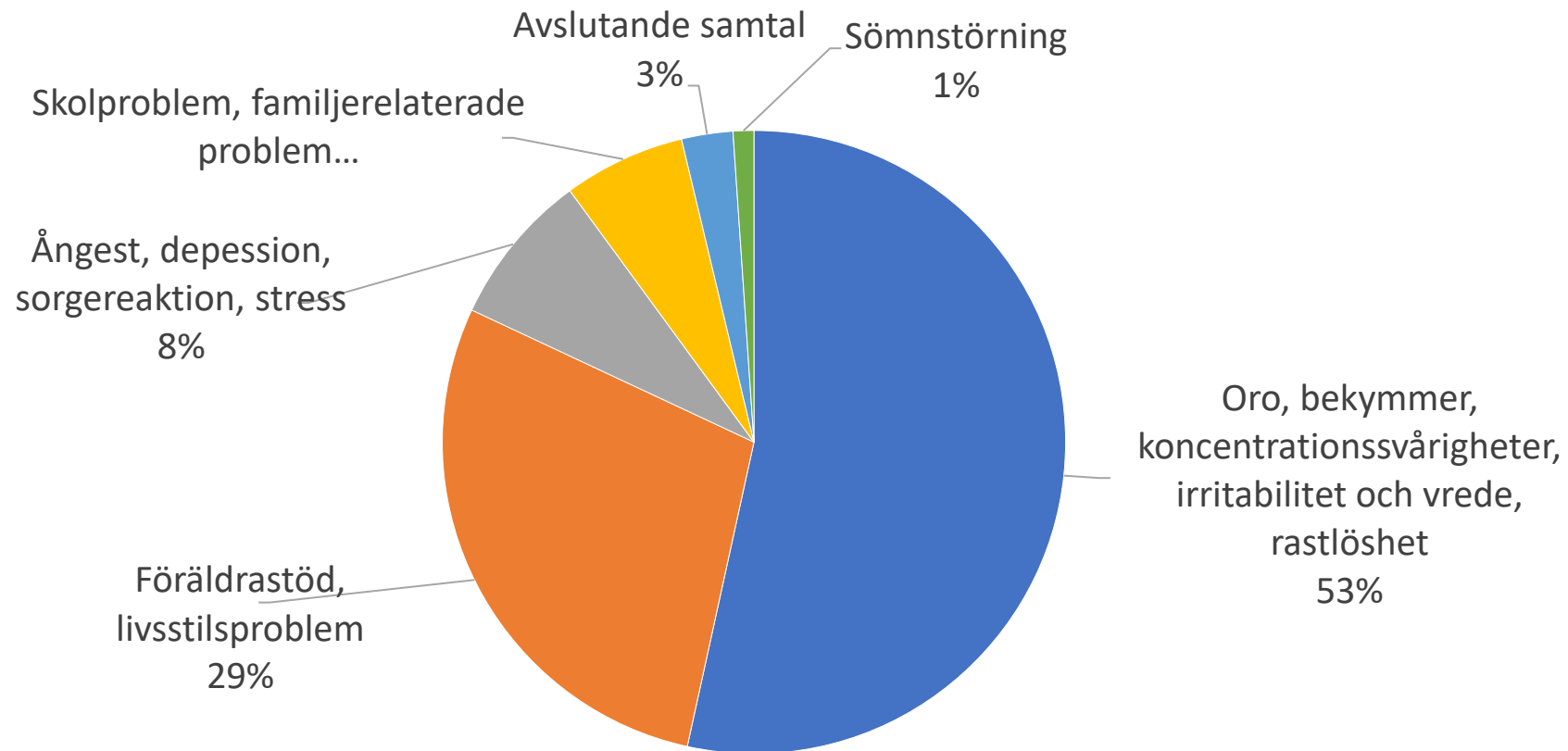
Ungas mående under pandemin

- Sveriges elevkårer september 2021

- 62% mår sämre idag än innan pandemin.
- 47% upplever att deras betyg har sjunkit p g a bristande stöd.
- Många skulle ha velat prata mer om hur de mår.
- Oron inför framtiden är stor.
- Många vuxna har kunnat se fördelar med hemarbete men för unga har det varit en extrem påfrestning.

Sökorsak baserat på diagnoskod, 2020

Första linjen unga Värmland

Antal patientkontakter, november månad

Första linjen unga Värmland

